

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΛΥΣΗ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

523
5-9-19.

Αθήνα 5-9-2019

Ε Ρ Ω Τ Η Σ Η

Του Βασίλη Βιλιάρδου, Αντιπροέδρου Κόμματος, Βουλευτή Επικρατείας.

ΠΡΟΣ: τον Υπουργό Οικονομικών κ. Σταϊκούρα

Θέμα: «Παροχές εγγυήσεων από το Δημόσιο σε τιτλοποιήσεις Κόκκινων Δανείων»

Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) και η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), έχουν προτείνει σχέδια τιτλοποίησης μέρους των κόκκινων δανείων. Αυτό στα πλαίσια πιέσεων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), αλλά και του ΤΧΣ, για την μείωση του μεγάλου ποσοστού κόκκινων δανείων στις συστημικές τράπεζες - γεγονός που κληροδότησε η κρίση και οι μνημονιακές πολιτικές. Φαίνεται ότι το σχέδιο τιτλοποίησης που προκρίθηκε τελικά είναι αυτό του ΤΧΣ - το οποίο σύμφωνα με δημοσιεύματα στάλθηκε προς έγκριση τον Αύγουστο του 2019 στην αρμόδια υπηρεσία της ΕΕ, την DG Comp.

<https://www.euro2day.gr/news/economy/article/1693931/kokkina-daneia-165-dis-tha-eggyhthei-to-dhmosio-me.html>

Αναφέρεται ότι το σχέδιο αφορά στην τιτλοποίηση δανείων ύψους τουλάχιστον 16,5 δις €, μέσω μεταφοράς τους σε εταιρίες ειδικού σκοπού, επανομαζόμενες ως Σχήματα Προστασίας Ενεργητικού (ΣΠΑ, ή Asset Protection Schemes (APS) - με εγγύηση του Δημοσίου. Αυτό το ποσό των κόκκινων δανείων αντιστοιχεί περίπου στο 9% του ΑΕΠ. Κατά καιρούς έχουν αναφερθεί μεγαλύτερα ποσά τιτλοποίησης.

Το πρόγραμμα αναφέρεται ότι το έχει επεξεργαστεί η JP Morgan, με βάση ανάλογο της Ιταλίας. Σημειώνουμε όμως ότι, εν αντιθέσει με την Ιταλία, η χώρα μας δεν έχει επενδυτική βαθμίδα - ενώ η έκταση του φαινομένου των κόκκινων δανείων είναι πολύ πιο εκτεταμένη.

Σύμφωνα με το σχέδιο της ΤτΕ, έχει προταθεί η μεταφορά αναβαλλόμενου φόρου μαζί με τα κόκκινα δάνεια. Αναφέρεται ότι έως και 7,5 δις € θα παραχωρούνταν σε εταιρίες ειδικού σκοπού (SPV) με το πρόγραμμα αυτό.

<https://www.xrimaonline.gr/article/oikonomia/107328-eyrwpaikes-pi:seis-kai-gia-ta-laquo-kokkina-daneia-raquo>

Αντιλαμβανόμαστε ότι ο αναβαλλόμενος φόρος είναι ένα λογιστικό μέγεθος που ενσωματώνει μέρος της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στην διάσωση των Τράπεζων. Παρέχει την δυνατότητα απαλλαγής από την καταβολή φόρου την επόμενη 20ετία, έναντι των ζημιών που κατέγραψαν οι τράπεζες - κίττω από τις μνημονιακές πολιτικές από προβλέψεις επί δανείων και αναπροσαρμογές ομολόγων με το καταστροφικό PSI. Σε περίπτωση που οι Τράπεζες εγγράψουν μελλοντικά ζημιές, θα οδηγήσει σε παράλληλη έκδοση μετοχών προς το Δημόσιο. Επίσης, ο αναβαλλόμενος φόρος σταθμίζεται και προσμετρείται στο δείκτη της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών - ενώ τον επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό σήμερα.

ΕΡΩΤΑΣΕΙΣ

- Ποια η λογική επίσπευσης της εξυγίανσης του μεγάλου προβλήματος των κόκκινων δανείων, δεδομένου ότι δεν έχει επιτευχθεί ακόμη ανάκαμψη της οικονομίας;
- Τι θα περιλαμβάνει το πακέτο των προς τιτλοποίηση δανείων, ως προς το είδος των χορηγήσεων; (δηλ. στεγαστικά, επιχειρηματικά κλπ). Ποια θα είναι η λογιστική αξία του πακέτου προ και μετά προβλέψεων;
- Τι αριθμό δανειοληπτών θα αφορά το συγκεκριμένο πακέτο των κόκκινων δανείων; Θα περιλαμβάνονται περιπτώσεις πρώτης κατοικίας ή ευπαθών ομάδων;
- Σε ποια τιμή θα πραγματοποιηθεί η μεταφορά των κόκκινων δανείων στις Εταιρίες Ειδικού Σκοπού ΣΠΑ (APS); Θα είναι τιμές αγοράς ή λογιστικές αξίες μετά προβλέψεων; (σε περίπτωση που διαφέρουν οι δύο αυτές τιμές).
- Θα συνεισφέρει και Ίδια Κεφάλαια το Δημόσιο στις εταιρίες ειδικού σκοπού ΣΠΑ(APS); Εάν ναι, σε τι ποσόν;
- Θα εισφερθεί και αναβαλλόμενος φόρος στις εταιρίες ειδικού σκοπού ΣΠΑ (APS) από τις τράπεζες; Εάν ναι, σε τι ποσόν;
- Ποιος θα αναλάβει την αποτίμηση των τιτλοποιούμενων πακέτων κόκκινων δανείων και υπό ποια δεδομένα θα γίνει αυτή; (ως προς πχ. αξίες συναλλαγών ανάλογων πακέτων δανείων, τρέχουσες αξίες εξασφαλίσεων, μελλοντικές οικονομικές συνθήκες κλπ).
- Πώς θα διασφαλιστεί ότι ο εκτιμητής θα είναι ανεξάρτητος και με την κατάλληλη γνώση και εμπειρία;
- Ποια θα είναι η επίδραση σε περίπτωση ύφεσης σε ευρωπαϊκό ή και σε παγκόσμιο επίπεδο επί της αξίας των δανείων αυτών;
- Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την τιτλοποίηση;
- Ποιο θα είναι το έσοδο του Δημοσίου από την παροχή εγγυήσεων για την τιτλοποίηση; Πώς συγκρίνεται αυτό με χρεώσεις που παρέχουν για την ίδια υπηρεσία εξειδικευμένες ιδιωτικές εταιρίες διεθνώς;
- Γιατί προτείνεται να παρέχει το Δημόσιο εγγυήσεις και όχι εξειδικευμένες ιδιωτικές εταιρίες; Ειδικά αφού το Δημόσιο δεν έχει επενδυτική πιστοποίηση ενώ οι εταιρίες εγγυήσεων μπορεί να έχουν και την ανώτερη πιστοποίηση.
- Έχει μελετηθεί το ενδεχόμενο να παρέχει τις εγγυήσεις αυτές το ΤΧΣ;
- Είναι πιθανόν οι εγγυήσεις που παρέχει το Δημόσιο να αυξήσουν τον κίνδυνο χώρας; (country risk). Σημειώνουμε ότι το σύνολο ενεργητικού

των τεσσάρων συστημικών τραπεζών μαζί με την Αττικής, είναι ίσο συνολικά με το 132,75% του Ελληνικού ΑΕΠ - με στοιχεία 2017 (βλέπε: *Διερεύνηση του Αναβαλλόμενου Φόρου για Αντιμετώπιση NPLs-NPE, Γ Σαπουντζόγλου, Γ. Μπερτσάτος, Φεβρουάριος 2019*).

- Θα επηρεάσουν οι εγγυήσεις που θα παρέχει το Δημόσιο το αξιόχρεο της χώρας; Ενδέχεται να αυξηθεί λογιστικά το χρέος τώρα ή μελλοντικά μέσω ενδεχομένως χρήσης παραγώγων προϊόντων; Θα επηρεαστούν τα ταμειακά διαθέσιμα του Δημοσίου; (το λεγόμενο «μαξιλάρι»)
- Πώς θα επηρεαστεί ο συντελεστής κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών από τη μεταβίβαση των κόκκινων δανείων; Είναι ενδεχόμενο να απαιτηθεί αύξηση κεφαλαίου στην περίπτωση της τιτλοποίησης;
- Ενδέχεται να υπάρχουν μεταβολές στις μετοχικές συνθέσεις των τραπεζών με τις τιτλοποιήσεις; (αναφερόμαστε π.χ σε δημοσιεύματα για ενεργοποίηση των μετατρέψιμων ομολόγων CoCos της Πειραιώς <http://bankingnews.gr/index.php?id=391919>)
- Σε περίπτωση που εισφερθεί και αναβαλλόμενος φόρος, πώς θα μπορούσε να ανακτηθεί αυτή η διευκόλυνση των τραπεζών από το Δημόσιο, για παράδειγμα σε περίπτωση ζημιών μελλοντικά;
- Ποιος θα αναλάβει την διαχείριση των δανείων των ΣΠΑ; Αν κρατήσουν την διαχείριση οι ίδιες οι τράπεζες, ποια είναι η εξασφάλιση για ηθικό κίνδυνο (moral hazard) σε περίπτωση που βάσει των πρακτικών τους δεν ανακτηθεί η εκτιμώμενη αξία αγοράς; Για παράδειγμα, εκτός από περιπτώσεις ελλειπών ή ανεπαρκών εκτέλεσης καθηκόντων, δεν είναι πιθανόν να επηρεαστούν αρνητικά οι τιμές των κόκκινων αυτών δανείων, λόγω π.χ. υποτίμησης της αγοράς ακινήτων, εάν οι Τράπεζες προβούν σε μαζικές ρευστοποιήσεις των ακινήτων που θα έχουν διατηρήσει στα χαρτοφυλάκιά τους; Σε αυτές τις περιπτώσεις η ζημία θα επιβαρύνει το Δημόσιο ως εγγυητή και όχι τους αγοραστές ή τις τράπεζες. Όμως, με την έως τώρα κατάσταση που τα δάνεια παραμένουν στον Ισολογισμό των τραπεζών, η ζημία μπορεί να οδηγήσει σε έκδοση μετοχών προς το Δημόσιο (μέσω του αναβαλλόμενου φόρου) - αλλά και να εξισορροπηθούν από άλλη κερδοφορία. Αν όμως διαχωριστεί ο αναβαλλόμενος φόρος, το οποίο όφελος θα εισπραχθεί από τους μετόχους που απέκτησαν τον έλεγχο των τραπεζών μετά και τις αφελληνιστικές ανακεφαλαιοποιήσεις του 2015, με χαμηλό τίμημα σε σχέση με την συνεισφορά του Δημοσίου που δεν έχει επιστραφεί.
- Είναι σκόπιμο να εξεταστεί η ενεχυρίαση μετοχών των τραπεζών για εξασφάλιση του Δημοσίου έναντι ηθικού κινδύνου (moral hazard) ή κινδύνων αγοράς;

Ο ερωτών Βουλευτής

Βασίλης Βιλιάρδος